

ΕΝΟΤΗΤΑ 1: Η ΕΛΛΑΔΑ ΣΤΟΝ ΚΟΣΜΟ (σελ. 10-28)

1. Στην περίοδο που ακολουθεί να χωρίσετε τις κύριες από τις δευτερεύουσες προτάσεις και να επισημάνετε τους τρόπους σύνδεσης:

Με μεγάλη καθυστέρηση δοκίμασα να αποκτήσω κινητό τηλέφωνο, νιώθοντας στο μεταξύ φριχτά αναχρονιστική, φριχτά μόνη. Αποφάσισα ότι η αγωνία για την κόρη μου ήταν αρκετά σοβαρός λόγος για τέτοιου είδους καινοτομίες κοινωνικής συμπεριφοράς – αν και οι λόγοι που σπρώχνουν τον καθένα μας να αγοράσει συσκευή κινητής τηλεφωνίας είναι καθαρά υποκειμενικοί τελικά .

Γνωστός επιχειρηματίας μου έλεγε ότι απέκτησε κινητό, επειδή δεν ήθελε να τον βλέπουν οι υπάλληλοί του να περιμένει στην ουρά στα καρτοτηλέφωνα και να νομίζουν ότι έπεσε έξω η επιχείρηση, αφού το αφεντικό δεν διαθέτει κινητό .Πράγμα που σημαίνει ότι το κινητό τηλέφωνο είναι το υπ’ αριθμόν ένα εξάρτημα της καθημερινής ζωής που δηλώνει ότι όλα πάνε καλά, ότι δεν είσαι αλλόκοτος, δεν βρίσκεσαι στα όρια της φτώχειας και δεν ανήκεις στην εποχή των σπηλαίων .

A. Μιχαλοπούλου : αντιεπικοινωνιακά (απόσπασμα – εφημ. Καθημερινή)

2. Στο επόμενο κείμενο υπάρχουν προβλήματα, καθώς λείπουν οι κατάλληλες συνδετικές λέξεις ή φράσεις. Να τις προσθέσετε ξαναγράφοντας το κείμενο από την αρχή:

Το προηγούμενο Σαββατοκύριακο αποφασίσαμε με την παρέα των φίλων μας να δούμε την ταινία «Στη Ρώμη με αγάπη»..... (α) είναι η νέα σκηνοθετική δουλειά του ταλαντούχου Γούντι Άλλεν, (β) πρωταγωνιστούν, εκτός από τον ίδιο, μια πλειάδα γνωστών ηθοποιών,..... (γ) είναι ο Τζέσε Άιζενμπεργκ, ο Ρομπέρτο Μπενίνι, η Πενέλοπε Κρουζ και άλλοι. Ένα ατυχές γεγονός ματαίωσε την αρχική μας πρόθεση. Φτάσαμε στο ταμείο του κινηματογράφου,(δ) υπήρχε μια τεράστια ουρά. Περιμέναμε υπομονετικά,(ε) ξαφνικά δύο από τους φίλους μας ένιωσαν πόνο στο στομάχι, (στ) είχαν προηγουμένως καταναλώσει γιαούρτι παγωτό. Επέμεναν να δούμε την ταινία. Οι υπόλοιποι διαφωνούσαμε.(ζ) πλησιάζαμε στο ταμείο, ο πόνος γινόταν εντονότερος και τελικά ανυπόφορος. Δεν τους εγκαταλείψαμε, εννοείται. Φύγαμε όλοι για το πλησιέστερο νοσοκομείο..... (η) ήταν φανερό..... (θ) είχαν υποστεί τροφική δηλητηρίαση.

3. Συμπληρώστε τα κενά με τους ζητούμενους τρόπους σύνδεσης :

- i. Μείνε μαζί μας κάθισε ήσυχα (παρατακτική)
- ii. Φοβάται χάνει τη δουλειά του (υποτακτική) αναγκαστεί (παρατακτική) καταφύγει στη φροντίδα της Πρόνοιας (υποτακτική).
- iii. Αποφάσισα.....(υποτακτική).
- iv. Ήθελε τόσο πολύ αυτό το ταξίδι,(υποτακτική).
- v. Κέρδισε το στοίχημα.....(παρατακτική).

4. Να βρείτε με ποιο τρόπο συνδέονται οι προτάσεις στις παρακάτω περιόδους [παρατακτική (Π) ή υποτακτική σύνδεση (Υ) , ασύνδετο σχήμα (ΑΣ)]:

- α. Μιλά τόσο σιγά, ώστε δεν ακούγεται καθόλου.
- β. Έλα εδώ, διάβασέ μου αυτό το χαρτί, δε βλέπω καλά.
- γ. Του τηλεφώνησα χτες το βράδυ, αλλά δεν απάντησε.
- δ. Ξύπνησε νωρίς, πλύθηκε, ντύθηκε, έφαγε πρωινό.
- ε. Έμαθα πως έφυγε βιαστικά, για να προλάβει την πτήση.
- στ. Προσπάθησε πολύ, ωστόσο δεν τα κατάφερε.

5. Γράψετε τη συνέχεια των προτάσεων, επιλέγοντας την κατάλληλη πρόταση από τις προτάσεις του πλαισίου. Χρησιμοποιήστε τον κατάλληλο σύνδεσμο, ώστε οι προτάσεις να ενωθούν με τον τρόπο που δηλώνεται στην παρένθεση:

- α)...έχει σωστή συμπεριφορά.
- β)... είχε χτυπήσει το πόδι του.
- γ)... πήγε για ύπνο.
- δ)... ήταν σε αδιέξοδο.
- ε)... δεν είπε κουβέντα σε κανέναν

i. Σηκώθηκε απότομα από το τραπέζι (παρατακτική σύνδεση)

ii. Το μικρό μου αδερφάκι έκλαιγε δυνατά (υποτακτική σύνδεση)

iii. Η γιαγιά συμβούλεψε το εγγονάκι της (υποτακτική σύνδεση)

iv. Δε ζήτησε βοήθεια από κανέναν (υποτακτική σύνδεση)

v. Είπε καληνύχτα στον πατέρα του (παρατακτική σύνδεση)

ΕΝΟΤΗΤΑ 2: ΓΛΩΣΣΑ-ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΙ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ (σελ.29-44)

1. Συμπληρώνω στον πιο κάτω πίνακα τις **δευτερεύουσες προτάσεις** που έχω διδαχθεί μέχρι αυτή τη στιγμή (όνομα, σύνδεσμο εισαγωγής). Στη συνέχεια να καταγράψετε το λειτουργικό τους ρόλο.

ΟΝΟΜΑΤΙΚΕΣ		
Είδος	Εισαγωγή	Λειτουργούν ως

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΙΚΕΣ		
Είδος	εισαγωγή	Λειτουργούν ως

2. Στις παρακάτω περιόδους:

- α) Να βρείτε και να χαρακτηρίσετε τις δευτερεύουσες ονοματικές προτάσεις.
- β) Να εντοπίσετε τη λέξη ή τη φράση από την οποία εξαρτώνται.
- γ) Να αναγνωρίσετε τον συντακτικό τους ρόλο.

- 1) Κάθε φορά είχαμε τον ίδιο φόβο, μη γίνουν επεισόδια στο γήπεδο.
- 2) Δεν κατάλαβε κανείς από τους παρευρισκομένους πόσο δυνατά χτύπησε την πόρτα ο τελευταίος επισκέπτης.
- 3) Η μητέρα προσπάθησε να μάθει την αλήθεια.
- 4) Δε θυμάμαι να έχουμε ξανασυναντηθεί.
- 5) Δεν ήθελε να νομίζω πως είχε οποιαδήποτε ανάμειξη στην υπόθεση.
- 6) Διαβάζαμε ώρες ολόκληρες χωρίς να μιλάμε καθόλου.
- 7) Έψαχνε απεγνωσμένα να βρει ένα φαρμακείο.
- 8) Ρώτησε με έμφαση αν το γράμμα έφτασε στον προορισμό του.

- 9) Είναι σίγουρο ότι κέρδισες το λαχείο;
- 10) Προθυμοποιήθηκε να μας δείξει την πόλη.
- 11) Ένα είναι βέβαιο, ότι εσύ δε φταις.
- 12) Πρόσεχε μη χάσεις την ψυχραιμία σου.
- 13) Διαδόθηκε ότι κέρδισες το λαχείο.
- 14) Ο πόθος του να μάθει γράμματα δεν εκπληρώθηκε ποτέ.
- 15) Όταν γράφεις, πρέπει να έχεις στο νου σου αυτό, μην κάνεις κάποιο λάθος.
- 16) Δε θυμάμαι να έκλεισα το φως.
- 17) Πήραν νεότερη εντολή, να αποχωρήσουν αμέσως από το χώρο του σχολείου.
- 18) Έχω τη γνώμη πως κάτι μου κρύβεις.
- 19) Ένα είναι βέβαιο, ότι δε φταις εσύ.
- 20) Είναι άδικο να φορτωθείς τόσες ευθύνες.
- 21) Γνωρίζουμε όλοι ότι σε μερικά χρόνια θα υπάρξει σοβαρό ενεργειακό πρόβλημα πάνω στη γη.
- 22) Οι γιατροί επισημαίνουν κυρίως αυτό, ότι το κάπνισμα είναι η πρώτη αιτία των παθήσεων της καρδιάς.
- 23) Πρόσεξε μήπως έχεις κάνει λάθος.
- 24) Μία μόνο αγωνία μου έκοβε τα γόνατα, μήπως με προλάβουν οι εχθροί.
- 25) Είμαι βέβαιος πως θα τα καταφέρεις
- 26) Ο δραπέτης έτρεμε μήπως τον συλλάβουν.
- 27) Ζήτησαν από τον Υπουργό να υποσχεθεί πως θα γίνουν συμπληρωματικοί διορισμοί.
- 28) Φοβόμουνα μήπως φανερώσει τίποτα στο παραμιλητό του.
- 29) Αυτό μόνο να προσέχεις, μην τύχει να σε ξεγελάσουν.
- 30) Ήθελα να ήμουν καλός μαθητής.
- 31) Ανησυχούσε μήπως του ξεφύγει κάποιο λάθος.
- 32) Έτρεμε μήπως πάθει κάτι κακό .
- 33) Ξαφνικά ένιωσα πως ήμουν ολομόναχος.
- 34) Μετά τη συνεχή βροχόπτωση των τελευταίων ημερών φοβηθήκαμε μήπως αναβληθεί η προγραμματισμένη εκδρομή μας στο Πήλιο.
- 35) Κατά την επίσκεψή μας στο Αρχαιολογικό μουσείο της Θεσσαλονίκης ο διευθυντής του θέλησε να μας δείξει ορισμένα καινούρια εκθέματα.

36) Ακόμη και οι καθηγητές συμφώνησαν ανεπιφύλακτα σ' αυτό, ότι το σχολικό μας κτίριο χρειάζεται άμεσα την επισκευή του.

37) Δε φοβάται μήπως τιμωρηθεί.

3. Στα επόμενα παραδείγματα **να αντικαταστήσετε** τις υπογραμμισμένες λέξεις ή εκφράσεις με **δευτερεύουσα πρόταση** (κάνοντας και όσες αλλαγές χρειάζεται στη διατύπωση), ώστε να μην αλλοιωθεί το νόημα:

1) Από πολλούς εκφράζεται φόβος αλλοίωσης της ελληνικής γλώσσας.

→ _____

2) Φρόντισαν την εξασφάλιση των αναγκών για τη θεατρική παράσταση.

→ _____

3) Τα μεγάφωνα ανακοίνωσαν την αναχώρηση του αεροπλάνου σε λίγα λεπτά.

→ _____

4) Η μητέρα της θέλει οπωσδήποτε τη δουλειά, γιατί έχει αυξημένα οικογενειακά έξοδα.

→ _____

5) Ανακοινώθηκε η βράβευση από τον Δήμαρχο των μαθητών που εισήχθησαν σε Ανώτατες Σχολές.

→ _____

6) Ζήτησαν την εξαίρεσή τους από τις εξετάσεις.

→ _____

7) Φοβούνταν την έλλειψη του νερού.

→ _____

4. Να γράψετε 2 (δύο) προτάσεις για κάθε μια από τις πιο κάτω λέξεις έτσι ώστε μέσα να φαίνεται η πολυσημία των λέξεων αυτών:

βάση:

αγωγή:

είδηση:

γλώσσα:

καλλιέργεια:

πηγή:

καιρός:

ακμή:

Τύπος:

Λόγος:

5. Να γράψετε μία παράγραφο όπου θα χρησιμοποιείτε με διαφορετικό κάθε φορά περιεχόμενο τη λέξη : «**κλειδί**».